

The Rights of Privately Sponsored Refugees

مافی ئهو پهنابهرانهی به تایبتهی سپۆنسه کر اون

بهخیربێن بۆ کهندها! ئهگهر تۆ پهنابهرنیکیت که له کهندها (جگه له ناوچهی کوییک "Quebec") دهژیت و به تایبتهی سپۆنسه کر اویت، ئهم زانیاریانه تایبتهن به تۆ. ئهگهر له ناوچهی کوییک دهژیت، تکایه پهيوهندیی به بهشی کۆچهران، *Diversité et Inclusion* بکه بۆ زانیاری زیاتر.

سپۆنسه ری تایبتهی واته کۆمهڵیک کس له کهندها داواکاریان پێشکesh کردوه بۆ ئهوهی تۆ بهینن بۆ ئیره، وه پابهندن به دابینکردنی هاوکاری و پاره بۆ خهرجیه بنهرهتیهکانت له ماوهی سپۆنسه مکهدا.

ئهم بلاوکراویه باسی **مافهکانی** تۆ و ئهرکی سپۆنسه مکهان دهکات. ههروهها باسی ئهوه دهکات دهبیت چی بکهیت **کاتییک** ئیگهرانیهکت ههیه دهبرارهی بهرنامهی سپۆنسه ریهکه، یان کاتییک پینتوایه نهو هاوکاریانه وهرناگریت که مافی خۆتن.

سپۆنسه ره تایبتهکان کین؟

سپۆنسه ره تایبتهکان ئهو خۆبهخشانه که یهکیانگرتوه بۆ ئهوهی سپۆنسه ری تۆ بکهن تا بگهیت به کهندها. پابهندن به دابینکردنی هاوکاری دارایی و نیشهخجیبوون. لهوانهیه سپۆنسه مکهان بناسیت، لهوانهیه هاوڕێ یان ئهندامانی خیزانهکته بن، یان لهوانهیه کسهانی نهاسراو بن که دهیانهویت یارمهتیت بدن و له چهند مانگی داهاتوودا دهیانناسیت.

ماوهی بهرنامهی سپۆنسه مکه چهنده؟

له زۆریه حالتهکاندا، ماوهی بهرنامهی سپۆنسه ریهک سآله. له چهند حالتهیکی دهگمهندا، له سآلیک تیدهپهریت ئهگهر بهشی **Immigration, Refugees and Citizenship Canada (IRCC)** له حکومهتی کهندها پینش گهیشتنی تۆ بۆ ولاتهکهمان داوا له سپۆنسه مکهان بکات که هاوکاریهکانی خۆیان بۆ زیاتر له سآلیک درێژ بکهنهوه. ئهگهر ماوهی بهرنامهی سپۆنسه مکهت له سآلیک زیاتره، ئهوا **IRCC** ئاگاداری کردووتهوه.

دهبیت چی له سپۆنسه مکهانهوه وهربگریت؟

1) هاوکاری دارایی بۆ دابینکردنی خهرجیه بنهرهتیهکانیت بۆ ماوهی یهک سآل یان ئهو کاتهی دهتوانیت پشت به خۆت ببهستیت، ههراکامیان زووتر بیت.

سپۆنسه مکهت بهرپرسه له رووی داراییهوه هاوکاریت بکات له ماوهی سآلی یهکهمت له کهندها یان تا ئهو کاتهی دهتوانیت پشت به خۆت ببهستیت، ههراکامیان زووتر بیت. هاوکاریهکان لهوانهیه یارمهتی ماددی راستهوخو بیت، بهلام سپۆنسه مکه دهتوانیت کهلوپهلیشت پیندات، وهک مۆبیلیات، پینداویستی ناومال، جل و بهرگ.

دهبیت ئهونده پارهت پیندریت یان کهلوپهلت پینبهخشریت که بتوانیت ئهمانه دابین بکهیت:

(a) نشینگه (ژوریک، شوقهیهک یان خانویهک که تیایدا بژیت)

(b) خواردن

(c) جل و بهرگ

(d) هاتوچۆی ناوخۆیی (وهک پاس یان شهمندهفر)

ئەگەر بەئىنئى **Blended Visa Office-Referred (BVOR) Program**، ھۆكۈمەتى كەنەدا مانگانە چەكلىك پىئەدات بۇ دابىنكردى خەرجىيە بىئەرتىيەكانت بۇ ماوهى 6 مانگ، وه له مانگى دوومى مانهوت له كەنەدا دەستىئەدەكات. كۆمەلەى سېئوسەر مەكت بەر پرسن له:

- دابىنكردى پارە و كەلۈپەك بۇ دامەزاندنى مألەكەت، وەك مۆبىلىيات، پىئاوئىستى چىشتاخانە، بەر ھەمەكانى پاككردەنە، پىخەف، ھەندىك خواردن، پارەى خەوئىندراو بۇ كرئ و پىئاوئىستى، ھەندىك جل و بەرگ، ھەند. ھەندىك لەم كەلۈپەلانە دەكرىت بەخشرابن.
- پىئانى برە پارەيك يان ھەندىك كەلۈپەل بۇ پىركردەنەى خەرجىيە بىئەرتىيەكانت (كە له سەر موه رىزكراون) بۇ مانگى يەكەمى ئەو ماوهىيە له كەنەدايت.
- پىئانى برە پارەيك يان ھەندىك كەلۈپەل بۇ پىركردەنەى خەرجىيە بىئەرتىيەكانت (كە له سەر موه رىزكراون) بۇ كۆتا 5 مانگى بەرنامەى سېئوسەر مەكە يان تا ئەو كاتەى دەتوانىت پىشت بە خۆت بىئەستىت، ھەركاميان زووتر ھاتن.

ئەگەر له ماوهى سالى يەكەمەت له كەنەدا كارت دۆزىيە، ئەو سېئوسەر مەكانت دەتوانن برى ئەو پارەيە كەم بىكەنەوه كە وەك ھاوكارى پىت دەدەن. ئەگەر بتوانىت بە تەواى ھاوكارىي خۆت و خىزانەكەت بىكەيت، كۆمەلەى سېئوسەر مەكان پىئوست ناكات له دابىنكردى ھاوكارىي دارابىت بەر دەوام بن؛ برىارى ئەوهى كە لەو ھاوكارىيە بەر دەوام بن يان نا بەدەست ئەوان نىيە. سەر مەراى ئەومىش، ئەگەر له ماوهى بەرنامەى سېئوسەر مەكەت لەدەست بەدەيت، دەبىت سېئوسەر مەكانت دوبرە دەستكەنەوه بە دابىنكردى ھاوكارىي دارابىي. بە كوردى، دەبىت سېئوسەر مەكات دىئىابنەوه كە له ماوهى بەرنامەى سېئوسەر مەكات، تۆ دەتوانىت ھەموو ئەو خەرجىيە بىئەرتىيەكانت سەر موه دابىن بىكەيت. باشترە لەگەل كۆمەلەى سېئوسەر مەكات قسە بىكە بىكەيت و بزانىت تا چ رادەيەك دەتوانن ھاوكارىي بىكەن ئەگەر دەست بە كار بىكەيت.

ئەگەر برى پىئوست پارەت ھەبىت بۇ ھاوكارىي كرىدى خۆت و خىزانەكەت، ئەو كۆمەلەى سېئوسەر بەر پرسن نىن كە ھاوكارىي دارابىت بىكەن. ئەگەر لەگەل خۆت پارەت ھىئاوه بۇ كەنەدا، كۆمەلەى سېئوسەر دەتوانن داوات لىئىكەن لەو پارەيە خەرجىيەكانى ژيانى خۆت له كەنەدا دابىن بىكەيت. له كۆتايىدا، سېئوسەر مەكان بەر پرسن كە بزائن پارەى پىئوستت ھەيە پىئاوئىستىيە بىئەرتىيەكانى خۆت پىر بىكەيتەوه.

جۆرى مألەكە و ئەو كەلۈپەلانەى وەرىدەگرىت لەسەر ئەو پارەيە بەندە كە كۆمەلەكە بۇ تۆى كۆدەكەنەوه. ھەر چەندە ئەو كەلۈپەل و نشىنگەى وەرىدەگرىت لەوانەيە ناياب نەبىت، بەلام دەبىت گونجاو بىت. نشىنگەكەت دەبىت بەشى ھەموو خىزانەكەت بىكات، وه دەبىت ئەومەندە پارەت ھەبىت كە خواردى پىئوست بىكرىت و خىزانەكەت له دۆخىكى تەندروست و باشدا بەخىر بىكەيت.

دەگەنجىت پەنابەر مەكانى تر كەلۈپەل و پارەى زىاتر يان كەمتر له تۆ وەرىگرن. ھۆكارەكەى ئەومىيە ھەندىك كۆمەلەكەى سېئوسەر توانىويانە پارەى زىاتر بۇ بەرنامەى سېئوسەر يەكەيان كۆبىكەنەوه، ھەندىكىشىان تەنھا برىكى كەم له پارەى پىئوستىان كۆكردەتەوه. يان لەوانەيە ھۆكارەكەى ئەوه بىت ھەندىك كۆمەلەى سېئوسەر كرئ و كەلۈپەلى ناومالى بىبەر مەريان بۇ ئەو پەنابەرە كۆكر دىئەتەوه كە سېئوسەريان كرىدە، بۆيە مانگانە پارەى كەمتر يان پىئەدەن، ئەمە لەكاتىكدا كۆمەلە سېئوسەر يەكانى تر مانگانە كەلۈپەلى كەمتر و پارەى زىاتر دەدەن. ھەموو كۆمەلەكان جىواوزن. بەلايەنى كەمەوه، سېئوسەر مەكان دەبىت ئاستىكى ھاوكارىي پىشكەش بىكەن كە يەكسان بىت بە يار مەتىي كۆمەلەيەتىي ھەرىمەكەت و دەبىت نەوئەندە ھاوكارىي پىشكەش بىكەن كە ھەموو خەرجىيە بىئەرتىيەكانى خۆت پىر بىكەيتەوه.

گرنگه له يادت بيت كه ئمو پەنايەرانهی له چەندین ریزبەندی جیاوازه ده دین (وهك) **Government Assisted Refugees** مافی جیاوازیان ههیه.

(2) هاوکاری نیشتهجیوون به درێژیای ماوهی بهرنامهی سپۆنسه ریهکه.

دهبیت سپۆنسه مکانت یارمهتیت بدهن دابمهزربیت و به ژیاکی کهنه دا رابیت. ئهمهش چەندین ئهرک دهگریتوه، وهك (بهلام بهتەنها ئەمانه ناگریتوه):

• **نیشتهجیوون**

○ دۆزینوهی نشینگه بۆت، یان یارمهتیدانت له دۆزینوهی نشینگه.

• **ناشناکردن**

- فیرکردنت دهربارهی بهکارهینانی گواستنهوهی گشتی، وهك پاس و شهمندهفهر
- پیشاندانی شوینهکهکه به تو و یارمهتیدانیت له دۆزینوهی نزکترین دوکانی میوه فرۆشی
- شیکردنهوهی یاساکی کهنه دا بۆت.

• **چاودیری تهنروستی**

○ یارمهتیدانت بۆ پیشکەشکردنی داوا بۆ کارتی تهنروستی ههیمی و

○ **Interim Federal Health Program (IFHP)**

- دۆزینوهی پزشکی، دانساز و خزمهتگوزاریه پزشکیهکانی تر
- شیکردنهوهی خزمهتگوزاریهکانی تهنروستی

• **پهروهرده**

- یارمهتیدانت له خۆتومارکردن بۆ وانهی ئینگلیزی و فهرمنسی
- یارمهتیدانت له تومارکردنی مندالهکانت له قوتابخانه.

• **بهلگهنامه و خزمهتگوزاریه گرنگهکان**

○ یارمهتیدانت که کردنهوهی ئهژماری بانکی، داواکردنی **Social Insurance Number**

وه ئهگهر مندالت ههیت، دهبیت یارمهتیت بدهن له داواکردنی **Canada Child Benefit**.

• **وهرگیران**

○ دابینکردنی وهرگیر له کاتی پيوست.

• **دامهزاندن**

○ گهیاوندی تو به خزمهتگوزاریهکانی گهرانی کار.

• **سهراوه و خزمهتگوزاریهکان**

○ گهیاوندی تو به سهراوه و خزمهتگوزاریهکان، وهك کارمهندی نیشتهجیوون. (بۆ دۆزینوهی خزمهتگوزاریهکانی کوچیهران له ناوچهکهی خۆت، سهردانی ئهم بهستهره بکه:

<http://www.cic.gc.ca/english/newcomers/map/services.asp>

سپۆنسرەکان دەبێت هاوکاری سۆزداری و ئەخلاقیش بەکەن کاتیک بە ژبانی نوێی کەنەدا رادبێت.

بەرپرسیاریتیەکانی نیشتهجیوونت چین؟

هەر کە دەگەیتە کەنەدا، دەبێت ئەوپەری توانای خۆت بخەیتە گەر بۆ ئەوەی بە زووترین کات پشت بە خۆت ببەستیت. ئەمە لەوانەیە ئەمانە بگریتەوه؛ خۆبێندنی کۆرسی فەرەنسی و ئینگلیزی، پێوهندیکردن بە کارمەندی نیشتهجیوون بۆ یارمەتیدان تا لەگەڵ ژبانی کەنەدا راببیت، وە گەر ان بەدوای کار ئەگەر بتوانیت. هەرچەندە داوات لێناکریت لە ماوەی سالی یەکمەت لە کەنەدا کار بکەیت و هاوکاری خۆت و خیزانەکەت بکەیت، بەلام پێمانباشە پلانیکت هەبێت کە بە نیازیت چون هاوکاری خۆت و خیزانەکەت بکەیت دوای تەوابوونی ماوەکە.

چی روددات ئەگەر بریار بەدەیت بۆ شارێکی جیاواز لە کەنەدا بگوازیتەوه؟

دەتوانیت باربکەیت بۆ هەر شوێنێکی کەنەدا کە بتەوێت. بەلام ئەگەر خۆبەخشانه بریار بەدەیت بگوازیتەوه بۆ ناوچەیهکی جیاواز لە کەنەدا، سپۆنسرەکان لەوانەیه نەتوانن هاوکاری دارایی و نیشتهجیوونت پێشکەش بکەن. بۆ ئەوانە ی تازە هاتون و هاوکاری لە حکومەت و مەدەرگەن، لەوانەیه مافی ئەوەت نەبێت هاوکاری دارایی زیاتر لە **IRCC** و مەبەرگەن بۆ پاشماوەی ماوەی بەرنامە ی سپۆنسرەیهکە. سپۆنسرە تاییهتەکان پابەندن بە پشنگیری کردنت لەسەر بنەمای تێگەشتنی تو کە لە کۆمەلگاکە ی ئەواندا دەژیت. هەرچەندە مافی ئەوەت هەیه بۆ هەر شوێنێک بگوازیتەوه لە کەنەدا، بەلام سپۆنسرە تاییهتەکان تەنها ئەوەیان لەسەر شانه کە لە سالی یەکمەدا هاوکاریت بەکەن کاتیک لە کۆمەلگاکە ی ئەواندا دەژیت. ئەگەر بار بکەیت، سپۆنسرەکان دەبێت هەوڵدەن کۆمەلەیهکی سپۆنسریت بۆ بدۆزنەوه لە ناوچە نوێکەت. سەرەرای ئەوە، ئەگەر نەیانتوانی ئەو کۆمەلە بدۆزنەوه، لەوانەیه چیتەر هاوکاری زیاتر و مەرنەگرت.

سپۆنسرەکان رێگەیان پێنادریت چی بکەن؟

سپۆنسرەکان بۆ هاوکاری تو یەکیانگرتووه. رێگەیان پێنادریت ئەمانە ی خوارمۆه بەکەن:

- ناییت هیچ پارەیهک پێش گەشتنت لە تو و مەبەرگەن تا بیدەن بە بەرنامە ی سپۆنسرەکەت، وەک هیچ تێچوو و پارەیهک بۆ خەرجیهکانی ژیانن لە کەنەدا (تەنانت ئەگەر بێشلین دواتر پارەکەت دەدەنەوه)
- ناییت دوای گەشتنت هیچ پارەیهک لێ و مەبەرگەن بۆ قەرەبوو کردنەوه ی سپۆنسر کردنی تو (ناگادار بە لەوانەیه داوات لێیکەن ئەو پارەیان پێدەیت کە لەگەڵ خۆت هیناوتە بۆ ئەوە ی لە خەرجیهکانی خۆندا هاوکاریت بەکەن)
- ناییت زۆرت لێیکەن بۆ کارکردن
- ناییت داوات لێیکەن بێبەرەمبەر کاریان بۆ بکەیت
- ناییت بۆ کردنی هەر کاریک زۆرت لێیکەن کە خۆت پێی ئاسوودە نیت

سپۆنسرەکان پابەندن خۆبەخشانه هاوکاریت بەکەن بۆ ئەوە ی لەگەڵ ژبانی کەنەدا راببیت، وە ناییت چاوەڕێی هیچ شتیکی بەکەن لە بەرەمبەردا.

نهگەر هاوکارى پېويست له سپونسرهکان وهرناگریت، دهپیت چی بکهیت؟

نهگەر پېتوايه سپونسرهکان ئه هاوکار يانه پيشکەش ناکمن که لهسەر شان يانه، نيگهرا نيهکانى خوت بگهينه به سپونسرهکه نهگەر ناماده بوون. نهگەر له ريگه ریکخراو نيکوه (بو نمونه، **Sponsorship Agreement** **(Holder)** سپونسريان کردويت، نيگهرا نيهکانت به ريکخراوهکه بگهينه. نهگەر هيشتا هاوکار يهکان وهرناگریت، يان دهرسيت نزيکی سپونسرهکه بيتهوه، دهپیت پهيوه نديی به **Immigration Refugees and Citizenship Canada (IRCC)** بکهیت. پهيوه نديکردن به **IRCC** هيچ ليکمهوتيهکی خراپی نابیت، وه کار يگهري لهسەر دوخی ئيفامه ی هميشهپيت دروست ناکات. **IRCC** ههولدهات چارهسرنیک بو کيشهکه بدوزينهوه.

دهتوانيت بهم ريگانه پهيوه نديی به **IRCC** بکهیت:

- نيميل ناردن بو PSR-PPPR@cic.gc.ca
- پهيوه نديکردن به ناوه نديی پهيوه نديی گشتی **IRCC** به ريگه ی 1-888-242-2100

له کوتايدا دهتگهينه به ئوفيسی خو جیي **IRCC** (زوربهري جار ئوفيسی **IRCC** له ناوچهکهی خوت بوونی ههيه).

ئوفيسی خو جیي **IRCC** دهر باره ی حالتهکه پرسيارت لندهکمن، وه لهوانه قسه لهگهل کومهلهی سپونسره بکهت بکمن. ههولدهن زانباری کوبکهنهوه، وهک تا چ رادهپهک هاوکار يی دارايی و نيشته جیيوونت وهرگرتوه، وه هوکاری نهوه چيه هاوکار يی پېويست وهرناگریت. له کاتيکدا نهم ليکولينهوانه دهکمن، نهگەر ئوفيسی خو جیي **IRCC** بوی دهر بکهويت به دهسته جی پېويستت به هاوکار يی دارايی ههيه، لهوانه دهسته جی هاوکار يی دارايی و نيشته جیيوون وهر بگریت. نهگەر بويان دهر بکهويت که تو هاوکار يی پېويست وهرناگریت و کومهلهی سپونسر ناتوانن يان نايانهوئ هاوکار يی زياترت بو دابين بکمن، نهوا **“sponsorship breakdown”** رادهگهينه. نهمش واته کومهلهی سپونسر چيتر بهر پرس نين به دابينکردنی هاوکار يی دارايی و نيشته جیيوون له ماوه ی بهرنامه ی سپونسر. لهم حالتهدا:

- کومهلههکی سونسری تريت بو دابين دهکريت، يان
 - هاوکار يی حکومت پندهگات، يان
 - ناگادار دهکريت که دهتوانيت داوا ی هاوکار يی کومهلايه تيی ههريمی بکهیت.
- بهپنی بارودوخی حالتهکه، لهوانه هه نديک دهر نهجامی بو کومهلهی سپونسر ههپیت. بو نمونه، لهوانه داوايان ليکريت پاره ی هاوکار يهکانی حکومت يان هاوکار يی کومهلايه تيی ههريمی بدن که پيشکەشی تو دهکريت.

گرنگه لهپادت بپت چارهسەر و دهر نهجامهکان لهسەر بهماي حالت به حالت له لايهن **IRCC** يهکلا دهکرتنهوه.

چی بکھیت نہ گھر به خراب ماملت له گهل ده کريت يان سوکايه تيت پنده کريت؟

نه گھر پيتوايه له لايه ن سپونسره کانه وه به خرابي ماملت له گهل ده کريت يان سوکايه تيت پنده کريت، تکايه دستيه جي پهيوندي به IRCC بکه به ريگاي PSR-PPPR@cic.gc.ca. نه مانه ي خوار وه چهند نمونه يه کي مامله ي خراب و سوکايه تين:

- هر شه ليکردن؛
- زور ليکردن بو نه وه ي پاره به سپونسره مکان بدهيت؛
- ريگت پنده ن ماله که به جيبه نيئت؛
- زورت لي بکن کار بکھيت؛
- زورت ليکن نه شتانه بکھيت که پيان ناسوده نيت.

بو هر حاله تیکی جددی و کتوپر، پهيوندي به پوليسه وه بکه. نه گھر حاله تکه لاناکاهه، پهيوندي بکه به 911 بو هاوکاري دستيه جي. حاله ته کتوپر مکان نه مانه ده گرنه وه (به لام سنووردان نين به مانه):

- نه گھر کسنيک له گهل خوت يان خيزانه کمت توندوتيزه؛
- نه گھر ترست هه يه کسنيک به رامبه ر خوت يان خيزانه کمت توندوتيز بيت؛
- نه گھر هست ده کھيت به خراب ماملت له گهل ده کريت، وه ک پيشيلکاري جه ستی و سیکسی.

چی ره ده دات نه گھر نيگرا نيه کانت بگهي نيئت به IRCC؟

نه گھر داواي يارمته ي له IRCC بکھيت کاتيک هاوکاري دارايي و نيشته جيبووني پيوست له سپونسره کانه وه وه رباگريت، هيچ ليکوه تيه کي خرابي نيه، به هان شيوه نه گھر نيگرا نيه کمت دهر باره ي بهر نامه ي سپوسر هه يه، وه ک خراب مامله کردن يان سوکايه تي پيکردن.

نه گھر نيگرا نيه کانت به IRCC بگهي نيئت، هيچ ماهرسيه ک لسه ر له ده ستداني دؤخی ني قامه ي هه ميشه ييئت له کهنه دا دروست نايئت. دؤخه کمت وه ک خؤي ده مينيتيه وه، وه IRCC هه اولده دات چاره سريک بو نه کيشه يه بدؤز نيته وه که روبه روي بو ويته ته وه.

مافه کانت چين؟

مافي نه مه ت هه يه هه موو نيگرا نيه کانت دهر باره ي کؤماله ي سپونسره کمت بگهي نيئت. بو نمونه، نه گھر نيگرا نيئت که سپونسره مکان ويته و زانباري تو به يي رهامندي خوت بلاوده کهنه وه، يان له جياتي تو بريار ده دن، مافي نه مه ت هه يه نيگرا نيه کانت بگهي نيئت به سپونسره کانت.

هه روه ها مافي نه مه ت هه يه هاوکاري دارايي و نيشته جيبوون له سپونسره کانت وه رباگريت به شيوه ي لسه ر وه نمازه ي پيدراوه.

مافي خوته بو گهياندي هر نيگرا نيه ک پهيوندي به IRCC بکھيت، وه پهيوندي به پوليسه وه بکھيت نه گھر پيوست بوو.

له كوئ دهتوانيت زانباري زيتر بدوزيتهوه؟

بؤ زانباري زيتر، تكايه پيوندى بكه به **Refugee Sponsorship Training Program (RSTP)**:

تلفون: 1-877-290-1701

ئيميل: info@rstp.ca

فاكس: 416-290-1710

ماليپر: www.rstp.ca

ئهگر له تورونتويت، دهتوانيت پيوندى بكهيت به 416-290-1700، كؤد 404 يان ئيميل بنيره بؤ

torontorss@rstp.ca

© 2016، **Catholic Crosscultural Services** و **Refugee Sponsorship Training Program**. ئهم بهلگهنامهيه به مافى
لهبرگرتنهوه پاريزراوه و بهمههستى بهكارهينانى مؤلتپيدر او دارنيزراوه. ئهگر مؤلمت نيه و دهتويت ئهم كرسنه بهكار بهينيت، همموى يان
بهشيكى، تكايه پيوندى بكه به resources@rstp.ca

